

12. Główne kierunki zmian oraz podstawowe rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

12.1. Główne kierunki zmian w obszarze zarządzania ryzykiem

Grupa mBanku zarządza ryzykiem w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe, formułując strategię, polityki oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem.

W Banku, zgodnie ze Strategią Grupy na lata 2012-2016 „Jeden Bank dla Klientów i Pracowników”, zatwierdzoną przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą, przeprowadzono proces modernizacji struktury organizacyjnej obszaru zarządzania ryzykiem w celu odzwierciedlenia podejścia do „myślenia klientem” i zintegrowanej odpowiedzialności za wszystkie rodzaje ryzyka.

Koncepcja zarządzania ryzykiem w Grupie mBanku została oparta na formule trzech linii obrony, odzwierciedlających odpowiednio:

- **Podstawową odpowiedzialność Biznesu za ryzyko** - zarządzanie ryzykiem przez operacje Biznesu.
- **Odpowiedzialność obszaru ryzyka** - rozumianą jako definiowanie procesów, wsparcie metodologiczne, podejmowanie decyzji biznesowych, a także pomiar, ograniczanie, monitorowanie, raportowanie podejmowanego przez Grupę ryzyka. Omawiana linia obrony zapewnia niezależny nadzór nad „podstawową odpowiedzialnością Banku za ryzyko”.
- **Rolę audytu wewnętrznego** - zdefiniowaną jako zapewnienie niezależnej oceny Biznesu oraz ryzyka.

Obszar zarządzania ryzykiem w Banku funkcjonuje w ramach następującej struktury organizacyjnej:

Wiceprezes Zarządu ds. zarządzania ryzykiem (ang. CRO – Chief Risk Officer)

Departament Ryzyka Detalicznego

- Opracowanie zasad i procesów zarządzania ryzykiem.
- Akceptacja produktów, z uwzględnieniem ich wpływu na różne typy ryzyka oraz wymogi kapitałowe, regulacyjne i ekonomiczne.
- Definicja strategii ryzyka kredytowego, w tym polityk raportowania.
- Definicja procedur i procesów kredytowych.
- Ustalanie metodyki podejmowania decyzji kredytowych.
- Ocena ryzyka kredytowego.
- Decyzje kredytowe dotyczące produktów detalicznych.
- Administracja portfelem kredytowym.
- Windykacja i restrukturyzacja oraz metodyka procesu windykacji i restrukturyzacji.
- Rozwój modeli zdolności do spłaty.
- Przeprowadzanie analiz portfelowych.
- Przeciwdziałanie nadużyciom kredytowym oraz kontrola ryzyka operacyjnego w procesie kredytowym.

**Departament Oceny
Ryzyka Korporacyjnego**

- Tworzenie polityki kredytowej wobec klientów korporacyjnych, krajów i instytucji finansowych.
- Podejmowanie lub udział w podejmowaniu decyzji kredytowych dotyczących ekspozycji regularnych i nieregularnych, z uwzględnieniem wpływu na ryzyko operacyjne, reputacyjne, płynności oraz na wymogi kapitałowe i zwrot z zaangażowanego kapitału.
- Analiza, ocena i kontrola ryzyka kredytowego krajów, banków, międzynarodowych instytucji finansowych oraz klientów niefinansowych Banku i spółek Grupy mBanku.
- Realizacja procesu wczesnego ostrzegania o utracie zdolności kredytowej klientów korporacyjnych (Proces EW), w tym zarządzanie Listą Watch (LW).
- Kontrola przestrzegania limitów kredytowych na kraje, banki, międzynarodowe instytucje finansowe oraz na klientów niefinansowych Banku i spółek Grupy mBanku.
- Zarządzanie rezerwami na ryzyko kredytowe Banku.

**Departament Procesów
Ryzyka Korporacyjnego**

- Zarządzanie korporacyjnym procesem kredytowym.
- Definiowanie oraz administrowanie instrukcjami oraz procedurami kredytowymi.
- Rozwój i kontrola modeli scoringowych i ratingowych.
- Analizy i rekomendacje w odniesieniu do branż (definicja branżowego apetytu na ryzyko).
- Sporządzanie raportów i zapewnianie sprawozdawczości parametrów ryzyka kredytowego.
- Zarządzanie i rozwój systemu podejmowania decyzji kredytowych.
- Wsparcie Biznesu w optymalizacji procesów związanych z obsługą kredytową klientów Banku.
- Prowadzenie rozliczeń oraz obsługi księgowej niestandardowych kredytów korporacyjnych.

<p>Departament Ryzyka Rynków Finansowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Pomiar, kontrola i monitorowanie ryzyka rynkowego, stopy procentowej księgi bankowej, płynności oraz ryzyka kontrahenta. ■ Metodologie pomiaru ryzyka rynkowego, stopy procentowej księgi bankowej, płynności oraz ryzyka kontrahenta. ■ Metodologia wyceny instrumentów finansowych. ■ Wycena i kontrola transakcji oraz analiza wyniku jednostek front-office. ■ Administracja merytoryczna systemami front-office oraz systemem do pomiaru ryzyka. ■ Kontrola uczestnictwa Banku w ustalaniu jednolitych stawek WIBID/WIBOR.
<p>Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Integracja ryzyka i kapitału w ramach procesu ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process, czyli procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego). ■ Kontrola adekwatności kapitałowej oraz planowanie i ograniczanie kapitału na ryzyko. ■ Integracja wyceny ryzyka (kapitał ekonomiczny, rezerwy, testy warunków skrajnych). ■ Integracja niefinansowych rodzajów ryzyka, w tym ryzyka operacyjnego. ■ Ustalanie parametrów modeli ilościowych. ■ Integracja systemu kontroli ryzyka niefinansowego i systemu kontroli wewnętrznej. ■ Kontrola profilu ryzyka w zakresie BION – Badania i Oceny Nadzorczej.
<p>Departament Zarządzania Projektami i Architekturą Ryzyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zarządzanie portfelem projektów w Obszarze Ryzyka. ■ Centrum kompetencji w obszarze zarządzania procesami Ryzyka. ■ Rozwój i optymalizacja architektury procesów Ryzyka. ■ Zarządzanie aplikacjami IT Ryzyka. ■ Zarządzanie danymi Obszaru Ryzyka i współpraca z Pionem Finansów w zakresie scentralizowanego systemu informacji zarządczej.
<p>Departament Ryzyka Oddziałów Zagranicznych Banku (od 01.02.2014)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zarządzanie ryzykiem kredytowym Bankowości Detalicznej, obsługa procesu oceny ryzyka kredytowego i udział w podejmowaniu decyzji kredytowych klientów w oddziałach zagranicznych. ■ Administrowanie i rozliczanie kredytów na rynkach zagranicznych. ■ Obsługa procesu windykacji i sprawowanie kontroli nad ryzykiem operacyjnym w procesie kredytowym dla produktów kredytowych w oddziałach zagranicznych.

Obszar odpowiedzialności Ryzyka koncentruje się wokół następujących zagadnień, stanowiących filary wspierające zarządzanie strukturą organizacyjną:

- **Myślenie klientem** - zrozumienie potrzeb klientów obszaru ryzyka.
- **Jedno ryzyko** - zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem.
- **Ryzyko a stopa zwrotu** – wspieranie Biznesu w procesie podejmowania decyzji oraz określanie przez Bank apetytu na ryzyko na bazie długoterminowej relacji ryzyka do stopy zwrotu.

Strategia „Jednego Banku”, która jest obecnie realizowana, została uzupełniona w 2013 roku o dodatkową inicjatywę zatytułowaną „Podejście do zarządzania ryzykiem”, za której realizację odpowiada Obszar Zarządzania Ryzykiem. Zakłada ona szereg projektów, podzielonych na pięć grup tematycznych:

- Wzmocnienie dialogu biznes-ryzyko.
- Przegląd definicji apetytu na ryzyko.
- Usprawnienie procesu kredytowego.
- Wzmocnienie kompetencji pracowników obszaru ryzyka.
- Uproszczenie i integracja struktury IT obszaru ryzyka.

W rezultacie dotychczasowych prac realizowanych przez obszar zarządzania ryzykiem w ramach Strategii „Jednego Banku”, z początkiem roku 2014 powołano Forum Ryzyka, na które składają się następujące Komitety stanowiące platformę decyzyjno-komunikacyjną będącą emanacją idei wzmocnienia dialogu biznes-ryzyko:

- Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (KRD)
- Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK)
- Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF).

12.2. Podstawowe rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie, iż Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii biznesowej.

W ramach funkcjonującego w Grupie procesu inwentaryzacji ryzyka, realizowanego na podstawie zasad określonych w ICAAP, zidentyfikowano w działalności Grupy w 2013 roku następujące istotne rodzaje ryzyka:

mBank, w ramach procesu ICAAP, monitoruje wszystkie powyższe rodzaje ryzyka. Z uwagi na specyfikę oraz charakterystykę portfela, w niniejszym rozdziale zostaną przedstawione zasady związane z procesem monitorowania ryzyka kredytowego, operacyjnego, płynności, rynkowego w księdze handlowej i stopy procentowej księgi bankowej w ramach Grupy mBanku, w oparciu o miary ryzyka stosowane w mBanku, przy równoczesnym uwzględnieniu różnic wynikających z rodzaju i skali działalności realizowanej przez Grupę.

12.3. Ryzyko kredytowe

Organizując procesy zarządzania ryzykiem kredytowym Bank kieruje się zasadami i wymaganiami określonymi w uchwałach oraz rekomendacjach Komisji Nadzoru Finansowego, które dotyczą zarządzania ryzykiem kredytowym, w szczególności Rekomendacją S.

Narzędzia zarządzania ryzykiem kredytowym

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów Grupy przeprowadzana jest w oparciu o wspólne modele statystyczne stworzone na potrzeby stosowania metody AIRB (ang. Advanced Internal Rating-Based, czyli metody zaawansowanych ratingów wewnętrznych), ujednocnione narzędzia i bazyje na wspólnych definicjach pojęć i parametrów stosowanych w procesie zarządzania i oceny ryzyka kredytowego. Bank dba o utrzymanie ich spójności na poziomie Grupy.

Grupa stosuje odrębne modele dla różnych segmentów klientów. Zasady jednoznacznego przyporządkowywania klientów do danego systemu są uregulowane w przepisach wewnętrznych Grupy.

Zarówno Bank, jak i spółki Grupy w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym wykorzystują podstawowe miary ryzyka zdefiniowane w metodzie AIRB (*default*: niewykonanie zobowiązania):

- PD (ang. Probability of Default) – prawdopodobieństwo zdarzenia default (%)

■ LGD (ang. Loss Given Default) – względna strata w przypadku zdarzenia default (%)

■ EAD (ang. Exposure at Default) – ekspozycja w momencie zdarzenia default (kwota)

■ EL (ang. Expected Loss) – oczekiwana strata w wyniku zdarzenia default (kwota)

także miary pokrewne, takie jak:

■ RD (ang. Risk Density) – względna oczekiwana strata, stosunek EL do EAD (%)

■ LAD (ang. Loss at Default) – oczekiwana strata w przypadku PD=100% (kwota).

W procesie decyzyjnym, na potrzeby raportowania oraz komunikacji z jednostkami biznesowymi parametry PD oraz EL są wyrażane w języku klas ratingowych, których definicje (tzw. Masterskala) są jednolite w całej Grupie Commerzbanku.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Bank przywiązuje również wagę do oceny ryzyka straty nieoczekiwanej. Oszacowania kapitału na pokrycie strat nieoczekiwanych wykonywane są przy założeniu poziomu ufności równego 99,91%. W tym celu Bank wykorzystuje takie miary jak:

■ RWA (ang. Risk Weighted Assets) – wartość aktywów ważonych ryzykiem, na podstawie której obliczany jest, w ramach metody AIRB, tzw. kapitał regulacyjny na pokrycie ryzyka kredytowego (straty nieoczekiwanej).

■ CVaR (ang. Credit Value at Risk) – wartość tzw. kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka nieoczekiwanej straty kredytowej, obliczana zgodnie z wewnętrzną metodologią Banku, w ramach modelu ECVaR, gdzie przedmiotem modelowania jest zarówno częstotliwość (ang. frequency) jak i dotkliwość / skala (ang. severity) strat indywidualnych uwarunkowanych m.in. wielkością ekspozycji. Dzięki temu obciążenia kapitałowe przypadające na poszczególnych klientów rosną w sposób ponad-proporcjonalny wraz ze wzrostem zaangażowania klienta. Ta cecha sprawia, że model dobrze identyfikuje koncentrację ryzyka.

W zarządzaniu ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie, dla różnych typów nieruchomości i rodzajów produktów, Grupa wykorzystuje wskaźnik LtV (ang. Loan to Value), określający relację kwoty kredytu do wartości rynkowej (lub bankowo-hipotecznej) nieruchomości stanowiącej jego zabezpieczenie.

Miara ta, ze względu na jej prostotę, jest powszechnie wykorzystywana w komunikacji z klientami oraz przy konstrukcji „siatek cenowych” dla produktów kredytowych.

Dodatkowym narzędziem oceny ryzyka kredytowego są testy warunków skrajnych, które uzupełniają pomiar ryzyka metodą kredytowej wartości zagrożonej. Analizy wpływu warunków skrajnych na wartość kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka kredytowego przeprowadzane są co kwartał.

Testy warunków skrajnych dla ryzyka kredytowego mają dwa niezależne wymiary analizowane zarówno oddzielnie, jak i łącznie:

■ Analizę wrażliwości wskazań modelu ECVaR na założenia dotyczące zjawisk kredytowych (np. korelacja) – są to tzw. testy parametryczne.

■ Analizę skrajnych wielkości strat kredytowych przy założeniu niekorzystnej sytuacji makroekonomicznej – są to tzw. testy makroekonomiczne, w których model ekonometryczny prognozuje wielkości parametrów wsadowych do modelu kapitału ekonomicznego (PD, LGD) na bazie założeń Głównego Ekonomisty odnośnie kształtowania się parametrów makroekonomicznych w przypadku scenariusza negatywnego rozwoju sytuacji gospodarczej. Parametry ryzyka skonstruowane według powyższego scenariusza są podstawą wyliczeń kapitału ekonomicznego zarówno przed, jak i po uwzględnieniu założeń testów parametrycznych.

Oprócz wymienionych wyżej narzędzi, stosowanych zarówno w obszarze korporacyjnego, jak i detalicznego ryzyka kredytowego w Grupie stosowane są narzędzia specyficzne dla tych obszarów.

W obszarze korporacyjnego ryzyka kredytowego przy szacowaniu poziomu maksymalnego zaangażowania na klienta / grupę podmiotów powiązanych, Grupa korzysta z miar mitygujących ryzyko kredytowania:

- MBPZO (tzn. Maksymalny Bezpieczny Poziom Zaangażowania Ogółem), określający dopuszczalny maksymalny pułap zadłużenia finansowego podmiotu w instytucjach finansowych, wyliczony na podstawie stosowanej przez Bank metodologii, zatwierdzony przez właściwy organ decyzyjny Banku.
- LG (tzn. Limit Generalny), określający akceptowalny z punktu widzenia Grupy poziom obciążonego ryzykiem kredytowym zaangażowania finansowego na klienta/grupę podmiotów powiązanych, zaakceptowany przez właściwy organ decyzyjny Banku. LG obejmuje limit strukturyzowany oraz produkty udzielone poza limitem strukturyzowanym – uwzględniając ekspozycje zarówno Banku, jak i spółek Grupy.

W celu minimalizacji ryzyka kredytowego Grupa stosuje szeroki katalog zabezpieczeń produktów kredytowych umożliwiając również aktywne zarządzanie wymogiem kapitałowym. W ocenie jakości zabezpieczeń produktów obciążonych ryzykiem mBank i mLeasing stosują wskaźnik MRV (ang. Most Realistic Value), odzwierciedlający pesymistyczny wariant odzysku wierzytelności z zabezpieczenia w drodze wymuszonej sprzedaży.

Ponadto, w procesie decyzyjnym oraz dla potrzeb oceny dochodowości klienta w systemie CRM stosowany jest wskaźnik RAROC (ang. Return on Risk Adjusted Capital), tzn. zwrot na kapitale zaangażowanym w produkty ryzyka.

Konstrukcja miar w obszarze detalicznego ryzyka kredytowego odzwierciedla charakter tego segmentu klientów, a w przypadku miar portfelowych - wysoką granulację portfela kredytowego:

- DtI (ang. Debt-to-Income) – relacja miesięcznych obciążeń kredytowych do dochodu netto gospodarstwa domowego. Wskaźnik ten stosowany jest dla klientów indywidualnych.
- DPD (ang. Days-Past-Due) – rodzina portfelowych miar ryzyka, opartych na okresie opóźnienia w spłacie (np. sztukowy/kwotowy udział w portfelu kontraktów z opóźnieniem w zakresie 31-90 dni).
- Wskaźniki vintage, pokazujące jakość kohort kredytów uruchomionych w określonym przedziale czasu (np. w kolejnych kwartałach) w różnych fazach życia – wskaźniki te bazują na okresie DPD.
- RC LLP (ang. Risk Cost LLP) – koszt ryzyka dla (segmentu) portfela kredytowego tzn. stosunek przyrostu odpisów na straty kredytowe do salda pracującego portfela).
- Wskaźniki roll-rates, mierzące migracje kontraktów pomiędzy różnymi przedziałami opóźnień (1-30, 31-60, 61-90 DPD etc.).

Strategia ryzyka kredytowego - Bankowość Korporacyjna

Strategia Grupy w zakresie zarządzania korporacyjnym ryzykiem kredytowym jest istotnie powiązana ze Strategią „Jednego Banku” i ma na celu zacieśnienie współpracy w obszarze pomiaru i zarządzania ryzykiem kredytowym oraz bezpieczne określenie poziomu apetytu na ryzyko. Uzupełnieniem Strategii, zgodnie z założeniami procesu ICAAP, są szczegółowe polityki kredytowe i procedury bankowe zarówno w Banku, jak i w spółkach Grupy generujących ryzyko kredytowe, które mają wpływ na jakość zarządzania korporacyjnym ryzykiem kredytowym. Implementacja jednolitych miar ryzyka i procesów kontroli ryzyka na poziomie Grupy odbywa się ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki działalności poszczególnych spółek Grupy. Bank dba przy tym o to, by proces ten nie miał negatywnego wpływu na relacje z klientami.

Zróżnicowane podejście do klientów korporacyjnych jest uzależnione od poziomu ryzyka klienta mierzonego wartością PD i stopniem koncentracji ryzyka kredytowego mierzonym wartością LaD lub CVaR ustalanych dla klienta lub grupy podmiotów powiązanych, z uwzględnieniem zaangażowania w spółkach Grupy.

System podejmowania decyzji kredytowych jest zgodny ze Strategią Zarządzania Korporacyjnym Ryzykiem Kredytowym oraz przyjętymi zasadami Polityki Ryzyka Kredytowego. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL ratingu oraz łącznego zaangażowania klienta/podmiotów powiązanych kapitałowo, ustalany jest szczebel organu decyzyjnego odpowiedzialnego za decyzję kredytową. Dodatkowo, na podstawie uzyskanej wartości CVaR, szczebel decyzyjny może zostać odpowiednio podwyższony do poziomu Zarządu Banku włącznie.

Bank wielopłaszczyznowo zarządza ryzykiem kredytowym i procesem operacyjnym zintegrowanym w ramach Grupy. Wsparciem w zarządzaniu ryzykiem jest analiza struktury portfela kredytowego Grupy i wynikające z niej formalne limity, zalecenia i rekomendacje dotyczące angażowania się Grupy w wybrane firmy, sektory gospodarki i rynki geograficzne. Dla celów bieżącego zarządzania ryzykiem kredytowym i określeniem ryzyka koncentracji, Bank kwartalnie dokonuje analizy portfelowej z wykorzystaniem macierzy sterującej uwzględniającej PD rating oraz LAD vs CVaR.

W celu ograniczenia ryzyka wynikającego z działalności kredytowo-gwarancyjnej, Bank dokonuje klasyfikacji i prowadzi monitoring produktów obciążonych ryzykiem kredytowym. W Grupie tworzone są odpisy aktualizujące i rezerwy celowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Bank dokonuje również kwartalnego monitoringu portfela kredytowego z uwzględnieniem analizy dynamiki zmian wielkości i segmentacji (branże) portfela kredytowego, ryzyka klienta (analiza PD rating), jakości zabezpieczenia ekspozycji kredytowych, skali zmian EL, Risk Density oraz ekspozycji w kategorii default.

W obszarze korporacyjnym, Grupa dąży do unikania koncentracji w branżach i sektorach, w których ryzyko kredytowe uznawane jest za zbyt wysokie. Przy określaniu akceptowalnego poziomu ryzyka, uwzględniana jest segmentacja rynku i limity koncentracji na branże. Stosując się do wydanej przez KNF Rekomendacji S, Bank wyodrębnił portfel ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, nie tylko w obszarze Bankowości Detalicznej, ale także Korporacyjnej. W zakresie zarządzania ryzykiem portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH), Bank koncentruje się na jak najlepszym ukształtowaniu struktury tego portfela pod względem jakości (ratingu), walut, regionów kraju, terminów zapadalności i rodzajów nieruchomości. Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem EKZH w obszarze Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej, profil ryzyka, podział odpowiedzialności, zasady wyznaczania limitów wewnętrznych i zasady raportowania są określone w „Polityce Zarządzania Ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w mBanku S.A.”.

Strategia ryzyka kredytowego - Bankowość Detaliczna

Działalność kredytowa w obszarze bankowości detalicznej jest jednym z kluczowych segmentów modelu biznesowego Grupy, zarówno z punktu widzenia udziału w strukturze aktywów, jak i kontrybucji do wyniku finansowego.

Detaliczna oferta kredytowa Banku obejmuje szerokie spektrum produktów finansujących potrzeby osób fizycznych (OF) oraz małych firm (MF). Zakres i konstrukcja tej oferty wynika ze Strategii „Jednego Banku”, zgodnie z którą produkty kredytowe, w powiązaniu z nowoczesną platformą transakcyjną oraz produktami oszczędnościowymi i ubezpieczeniowymi, stwarzają klientowi możliwość zaspakajania wszelkich potrzeb finansowych w ramach Grupy.

Oprócz rynku polskiego, produkty kredytowe Bankowości Detalicznej są oferowane (od 2007 roku) za pośrednictwem oddziałów zagranicznych Banku (OZ) w Republice Czeskiej oraz na Słowacji, w ramach modelu bankowości internetowej, analogicznego do funkcjonującego w Polsce (pod marką „mBanku”) od 2000 roku. Udział portfela ekspozycji oddziałów zagranicznych stanowił na koniec 2013 roku (w ujęciu wartościowym) mniej niż 6% całego portfela detalicznego. Bank dąży do zachowania spójności polityki zarządzania ryzykiem kredytowym między rynkami, a różnice w konkretnych regułach lub wartościach parametrów wynikają bądź ze specyfiki lokalnego rynku, bądź z innych założeń strategii biznesowych i są każdorazowo akceptowane przez Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej.

Z uwagi na wysoką granulację ekspozycji kredytowych (ponad 1,7 mln aktywnych kredytów) proces zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze detalicznym oparty jest na podejściu portfelowym. Jest to odzwierciedlone w statystycznym charakterze modeli oceny ryzyka, w tym modeli spełniających regulacyjne wymogi zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB). Parametry tej metody (PD, LGD, EL) wykorzystywane są w szerokim zakresie, zarówno w celu szacowania wymogów kapitałowych, jak i przy ustalaniu kryteriów akceptacyjnych, warunków transakcji oraz w obszarze raportowania ryzyka.

Ponadto, zarządzanie ryzykiem kredytowym w obszarze detalicznym charakteryzuje się następującymi cechami:

- Wysokim stopniem standaryzacji i automatyzacji procesu kredytowego, w tym procesu decyzyjnego, zarówno na etapie akwizycji, obsługi posprzedażowej, jak i windykacji.
- Niskim (w porównaniu z bankowością korporacyjną) poziomem uznaniowości w procesie decyzyjnym (m.in. brakiem możliwości uznaniowych korekt oceny ratingowej klienta).
- Dostosowaniem systemu kompetencji decyzyjnych do masowego charakteru akwizycji, w tym dopuszczeniem dla wybranych transakcji decyzji automatycznych
- Rozbudowanym systemem raportowania ryzyka, wykorzystującym portfelowe techniki analizy jakości ekspozycji kredytowych, w tym analizy koszykowe (*vintage*) oraz analizy przepływów ekspozycji pomiędzy pasmami opóźnień (*days-past-due*).

W ramach podejścia portfelowego poszczególne ekspozycje klasyfikowane są (niezależnie dla każdego rynku) do segmentu ML (produkty zabezpieczone hipotecznie) oraz NML (produkty niezabezpieczone lub posiadające inne zabezpieczenie). Dodatkowo, w ramach tych segmentów wyróżnione są kredyty dla osób fizycznych (ML OF, NML OF) oraz dla klientów firmowych (ML MF, NML MF). Segmentacja spełnia dwie zasadnicze funkcje:

- Zapewnia właściwe przyporządkowanie metod oceny ryzyka (modeli, procedur, wymagań dokumentowych) do profilu ryzyka klienta, poziomu ekspozycji oraz wymogów biznesowych.
- Definiuje homogeniczne podportfele transakcji, co pozwala na adekwatną ilościową ocenę ich jakości w kontekście realizowanej marży przychodowej.

Głównym punktem odniesienia w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze detalicznym jest apetyt na ryzyko zdefiniowany w powiązaniu ze Strategią „Jednego Banku”, która zakłada:

- Optymalizację struktury bilansu pod kątem dochodowości i finansowania, poprzez ograniczenie tempa wzrostu portfeli kredytowych o długich terminach zapadalności (niskomarżowych), przy jednoczesnym wsparciu wzrostu kredytów krótkoterminowych (wysokomarżowych).
- Rozwój długoterminowych źródeł finansowania działalności kredytowej Grupy poprzez emisje listów zastawnych na bazie detalicznych kredytów hipotecznych.

Uwzględniając powyższe założenia Strategii, w 2013 roku w obszarze kredytów NML Bank nadal koncentrował się na kredytowaniu klientów wewnętrznych, charakteryzujących się wysoką wiarygodnością kredytową (około 4/5 akwizycji w segmencie NML), równolegle podejmując systematyczne działania w kierunku zwiększenia akwizycji klientów zewnętrznych. W celu redukcji ryzyka operacyjnego związanego z otwieraniem się na nowych klientów, w kształtowaniu polityki kredytowej Bank stosuje m. in. technikę testów kredytowych, a także intensywnie rozwija system prewencji przeciwyłudzeniowej.

W stosunku do kredytów długoterminowych (segment kredytów hipotecznych - ML) Bank utrzymuje konserwatywną politykę oceny wiarygodności i zdolności kredytowej kredytobiorców, kompensując wyższe prawdopodobieństwo materializacji ryzyka systematycznego w okresie spłaty kredytu. Mając na uwadze m.in. obecne środowisko bardzo niskich stóp procentowych, Bank przykłada szczególną wagę do stosowania w ocenie zdolności kredytowej długookresowych szacunków stopy procentowej.

W przypadku kredytów hipotecznych dla osób fizycznych, w celu ograniczenia ryzyka związanego ze spadkiem wartości zabezpieczenia hipotecznego w stosunku do wartości ekspozycji kredytowej, Bank kieruje swoją ofertę kredytową głównie do klientów nabywających nieruchomości zlokalizowane w rejonach dużych aglomeracji miejskich.

Począwszy od 2014 roku Bank będzie wprowadzał zmiany dotyczące zasad kredytowania hipotecznego (głównie o charakterze urestrykcyjniającym) przewidziane w Rekomendacji S, w tym stopniową redukcję maksymalnej wartości parametru LtV oraz wymóg zgodności waluty kredytu z walutą dochodu kredytobiorcy. Zmiany te będą sprzyjały zapoczątkowanemu w IV kwartale 2013 roku, programowi współpracy mBanku Hipotecznego z mBankiem w kwestii udzielania kredytów hipotecznych dla osób fizycznych. Zgodnie z założeniami, portfel detalicznych kredytów hipotecznych mBanku Hipotecznego będzie finansowany nowymi emisjami listów zastawnych.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Bank przykładą bardzo dużą wagę do komunikacji pomiędzy Pionem Zarządzania Ryzykiem oraz Pionem Bankowości Detalicznej. Funkcjonujący od 2010 roku Komitet Polityki Kredytowej Bankowości Detalicznej pełni rolę platformy podejmowania decyzji oraz dialogu pomiędzy obydwojema Pionami. Począwszy od 2014 roku Komitet został przekształcony w Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej, funkcjonujący w nowej formule, obejmującej nie tylko ryzyko kredytowe, ale również wszelkie ryzyka wtórne wynikające z podejmowania ryzyka kredytowego (ryzyko reputacyjne, prawne, operacyjne, jakości danych itp.).

12.3.1. Jakość portfela kredytowego

Na dzień 31 grudnia 2013 roku, wśród kredytów i pożyczek (brutto) udzielonych klientom, należności z utratą wartości stanowiły 6,3% wobec 5,2% na koniec 2012 roku. Rezerwa utworzona na należności od klientów spadła z 2 528,5 mln zł na koniec grudnia 2012 roku do 2 371,4 mln zł na koniec 2013 roku, przy czym nastąpił wzrost rezerwy na poniesione nieujawnione straty (Incured but Not Identified – IBNI) z 198,7 mln zł do 256,6 mln zł w omawianym okresie.

Poziom pokrycia należności, które utraciły wartość rezerwami wyniósł 47,8% na koniec 2013 roku, wobec 64,1% na koniec 2012 roku.

Począwszy od końca listopada 2013 roku, mBank ujedynolicił parametry ryzyka kredytowego używanego do celów pomiaru utraty wartości w obszarze detalicznym z analogicznymi, pochodzącymi z metodyki AIRB, po niezbędnej eliminacji różnic pomiędzy podejściem wynikającym z MSR 39 i Bazylei 2. Główną zmianą był sposób rozpoznania stanu „default”, który w nowym szacunku bazuje na wszelkich dostępnych danych kredytowych klienta („perspektywa klienta”) zamiast jak to miało miejsce poprzednio, czysto produktowego podejścia („perspektywa produktowa”).

Bardziej konserwatywne podejście zaowocowało następującymi skutkami:

- Wcześniejszym rozpoznaniem sytuacji z utratą wartości i w rezultacie większym wolumenem portfela z utratą wartości.
- Wyższymi oszacowanymi odzyskami z tak zdefiniowanego portfela z tytułu naturalnie wyższej stopy powrotu do sytuacji normalnej dla klientów w sposób prewencyjny sklasyfikowanych jako nie obsługujących swych umów kredytowych.

W rezultacie powyższych zmian, sklasyfikowanie jednego kredytu jako utraconego przez danego klienta będzie prowadziło do takiej samej klasyfikacji jego pozostałych ekspozycji kredytowych. Wcześniej, sklasyfikowanie jednej ekspozycji klienta jako utraconej nie miało automatycznego przełożenia na wzrost ryzyka na pozostałe ekspozycje tego klienta. W konsekwencji, zarejestrowano zwiększenie wolumenu należności, które utraciły ważność i jednocześnie zwiększenie stopy powrotu do normalnej sytuacji. Podobnie agregacja kwot opóźnień ze wszystkich produktów oraz uwzględniania najdalszej daty opóźnienia generuje istotny wzrost rozpoznanej utraty wartości.

W 2013 roku Grupa dokonała sprzedaży detalicznych i korporacyjnych portfeli należności z rozpoznaną utratą wartości (default). Wartość nominalna zawartych transakcji sprzedaży wyniosła 852,1 mln zł (w tym portfel korporacyjny 642,9 mln zł). Sprzedane należności korporacyjne w większości przypadków były w znaczny sposób pokryte rezerwami na utratę wartości, a transakcje miały istotny wpływ na

Grupa mBanku S.A.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w 2013 roku

zmniejszenie portfela korporacyjnego z rozpoznaną utratą wartości wykazywanego na koniec 2013 roku oraz na poziom jego pokrycia rezerwami.

Poniższe zestawienie przedstawia jakość portfela kredytowego Grupy mBanku na koniec grudnia 2013 roku w porównaniu z końcem grudnia 2012 roku.

Jakość portfela kredytowego Grupy mBanku	31.12.2013	31.12.2012
	w mln zł	w mln zł
Należności od klientów - zaangażowanie brutto ogółem	70 581,8	69 475,4
Należności bez utraty wartości	66 158,1	65 852,1
Należności, które utraciły wartość	4 423,7	3 632,3
Udział w portfelu należności, które utraciły wartość w %	6,3%	5,2%
Rezerwa utworzona na należności od klientów	2 371,4	2 528,5
Rezerwy utworzone na należności bez utraty wartości	256,6	198,7
Rezerwy na należności, które utraciły wartość	2 114,8	2 329,8
Współczynnik pokrycia rezerwami należności, które utraciły wartość	47,8%	64,1%
Współczynnik pokrycia rezerwami całego portfela kredytowego	3,4%	3,6%
Klienci indywidualni - zaangażowanie brutto	38 307,9	37 704,1
Należności bez utraty wartości	35 949,1	36 397,7
Należności, które utraciły wartość	2 358,8	1 306,4
Udział w portfelu należności, które utraciły wartość w %	6,2%	3,5%
Klienci korporacyjni - zaangażowanie brutto	29 475,3	28 405,4
Należności bez utraty wartości	27 410,4	26 079,5
Należności, które utraciły wartość	2 064,9	2 325,9
Udział w portfelu należności, które utraciły wartość w %	7,0%	8,2%
Pozostali klienci - zaangażowanie brutto	2 798,6	3 365,9
Należności bez utraty wartości	2 738,6	3 365,9
Należności, które utraciły wartość	-	-
Udział w portfelu należności, które utraciły wartość w %	0,0%	0,0%

12.4. Ryzyko rynkowe

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym Bank kieruje się zasadami i wymaganiami określonymi w uchwałach oraz rekomendacjach Komisji Nadzoru Finansowego, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym, w szczególności Rekomendacjami A oraz I.

Narzędzia i miary

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej dla Banku zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Banku, następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego - stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych, zmienności implikowanych instrumentów opcyjnych oraz spread'ów kredytowych. Bank identyfikuje ryzyko rynkowe na pozycjach zaliczanych do księgi handlowej wycenianych do wartości godziwej (metodą wyceny bezpośredniej lub metodą wyceny z modelu), które może się zmaterializować w postaci strat mających swoje odzwierciedlenie w wyniku finansowym Banku. Ponadto, Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej, niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach, stosowanych na potrzeby sprawozdawczości rachunkowej. W szczególności, w celu odwzorowania ryzyka stóp procentowych produktów obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez Bank, stosuje się modele tak zwanych

portfeli replikujących. W 2013 roku wprowadzono w Banku koncepcję modelowania kapitału, która została również odwzorowana w pomiarze ryzyka rynkowego na poziomie wewnętrznych struktur organizacyjnych Banku. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczone modelami wartości bieżącej (ang. NPV – Net Present Value). Kwantyfikacja ekspozycji na ryzyko rynkowe odbywa się przez pomiar wartości zagrożonej (ang. VaR - Value at Risk), a także wyznaczanie wartości testów warunków skrajnych.

Testy warunków skrajnych odzwierciedlają hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, która nastąpiłaby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy stress testowych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości w horyzoncie jednodniowym.

W lutym 2013 roku dokonano istotnych zmian w metodologii obliczania testów warunków skrajnych, która została następnie zmodyfikowana w sierpniu 2013 roku. Wyodrębniono standardowy test warunków skrajnych wyznaczony dla standardowych czynników ryzyka: kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności, a także test warunków skrajnych, który obejmuje zmiany spread'ów kredytowych. W ten sposób określono m.in. potrzebę pokrycia w analizach stres testowych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spread'u pomiędzy stopami obligacji rządowych oraz stopami IRS), na które wyeksponowany jest Bank z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

Ryzyko rynkowe, w szczególności ryzyko stóp procentowych księgi bankowej, jest kwantyfikowane również przez wyznaczanie wartości zagrożonego dochodu odsetkowego (ang. EaR - Earnings at Risk) dla portfela bankowego.

W styczniu 2013 roku wprowadzono zmiany w metodologii liczenia miary EaR rzutujące w sposób istotny na różnice w poziomach tej miary w latach 2012-2013. Wprowadzone zmiany, z uwagi na niski poziom stóp procentowych w niektórych walutach, w szczególności we frankach szwajcarskich, wprowadziły racjonalne ograniczenia w przyjmowaniu poziomów stóp procentowych w kalkulacjach EaR, co znalazło odzwierciedlenie w końcowych wynikach EaR. Ponadto, rozszerzono metodologię EaR, uwzględniając parametry odzwierciedlające elastyczność oprocentowania poszczególnych grup produktowych na rynkowe zmiany stóp procentowych, a także uwzględniono w kalkulacji EaR zróżnicowanie ze względu na konstrukcję formuły oprocentowania poszczególnych produktów (uwzględnienie wpływu istniejących mnożników oprocentowania w formule).

Strategia

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego. Funkcje monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego są realizowane przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych (DRR) w obszarze zarządzania ryzykiem Banku, który jest nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu Banku, Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, podczas gdy operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka rynkowego odbywa się w Departamencie Rynków Finansowych (DFM), w Biurze Maklerskim (BM) oraz w Departamencie Skarbu (DS), które podlegają Wiceprezesowi Zarządu Banku odpowiedzialnemu za obszar rynków finansowych. BM jest jednostką organizacyjną Banku, która została wyodrębniona ze struktur DFM i prowadzi działalność operacyjną, koncentrując swoją aktywność na instrumentach finansowych podlegających obrotowi na GPW. Ponadto, pozycje inwestycyjne wrażliwe na czynniki ryzyka są zarządzane w Departamencie Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS), funkcjonującym w obszarze Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Zarządu Banku (w odniesieniu do portfela Banku) oraz Komitetu Ryzyka (od 01.01.2014 – Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych) Banku (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych) ustanawiane są limity VaR, limity (mające charakter liczb kontrolnych) dotyczące wyników testów warunków skrajnych oraz limity (mające charakter liczb kontrolnych) dotyczące wielkości niedopasowania terminów przeszacowania.

Pomiar ryzyka Banku

Wartość zagrożona

W 2013 roku ryzyko rynkowe Banku mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR. Średnie wykorzystanie limitów wartości zagrożonej dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM), składającego się głównie z pozycji portfela handlowego wyniosło 23% (1,4 mln zł), dla portfela Biura

Grupa mBanku S.A.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w 2013 roku

Maklerskiego (BM) 18% (0,4 mln zł), natomiast dla portfela Departamentu Skarbu (DS), którego pozycje są klasyfikowane wyłącznie do portfela bankowego wyniosło 39% (15,8 mln zł) portfela bez modelowania kapitału oraz 41% (13,1 mln zł) w przypadku portfela z modelowaniem kapitału. Limit wartości zagrożonej pozycji Departamentu Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS) w akcjach notowanych na GPW był wykorzystany średnio w 74% (5,6 mln zł). W 2013 roku na wysokość wartości zagrożonej (VaR) portfela Banku miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową – portfele skarbowych papierów dłużnych zarządzane przez DS na księdze bankowej oraz zarządzane przez DFM na pozycjach księgi handlowej łącznie z pozycjami wynikającymi z transakcji wymiany stóp procentowych. Drugim pod względem istotności wpływu na profil ryzyka Banku jest portfel akcji DFS, w którym istotnym czynnikiem ryzyka jest kurs akcji PZU, w związku z utrzymywaniem istotnej pozycji w akcjach tej spółki. Portfele DFM instrumentów wrażliwych na zmiany kursów walutowych, takich jak transakcje wymiany walut oraz opcje walutowe, a także ekspozycja portfeli BM na ryzyko cen akcji oraz na ryzyko zmienności implikowanych opcji giełdowych obracanych na GPW miały relatywnie mniejszy wpływ na profil ryzyka Banku.

W poniższych tabelach przedstawione zostały statystyki poziomów miar wartości zagrożonej za rok 2013 porównaniu z rokiem 2012 (prezentowane wartości liczbowe odnoszą się do portfela mBanku bez pozycji DFS).

w tys. zł	2013				2012			
	31.12.13	średnia	maksimum	minimum	31.12.12	średnia	maksimum	minimum
VaR IR	15 155	16 034	22 806	6 774	6 162	11 146	14 368	6 162
VaR FX	212	348	1 196	73	132	506	2 004	76
VaR EQ	592	396	892	126	274	245	815	0
VaR	15 460	16 142	22 633	7 043	6 171	11 241	14 885	6 131

VaR IR – ryzyko stopy procentowej

VaR FX – ryzyko walutowe

VaR EQ – ryzyko akcyjne

Poniższa tabela przedstawia analogiczne statystyki wartości zagrożonej portfela Banku łącznie z pozycjami DFS, w tym z uwzględnieniem akcji PZU, które pojawiły się w portfelu DFS począwszy od listopada 2012 roku.

w tys. zł	2013			
	31.12.2013	średnia	maksimum	minimum
VaR IR	15 155	16 034	22 806	6 774
VaR FX	212	348	1 196	73
VaR EQ	7 268	5 659	7 451	4 551
VaR	16 910	17 622	23 556	10 840

VaR IR – ryzyko stopy procentowej

VaR FX – ryzyko walutowe

VaR EQ – ryzyko akcyjne

Testy warunków skrajnych

Średnie wykorzystanie limitów na wyniki testów warunków skrajnych dla Banku wyniosło w 2013 roku 59% (921,4 mln zł). Średnie wykorzystanie limitów na wyniki testów warunków skrajnych w 2013 roku wyniosło na portfelu DS bez modelowania kapitału 75% (785,2 mln zł), w przypadku z modelowaniem kapitału odpowiednio 86% (814 mln zł). Z kolei na portfelu DFM średnie wykorzystanie limitu wyniosło 26% (114,3 mln zł), a na portfelu BM 8% (0,9 mln zł).

Ryzyko stopy procentowej portfela bankowego

W 2013 roku poziom ryzyka stopy procentowej portfela bankowego, mierzony wartością EaR - potencjalnym spadkiem dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy, który nastąpiłby przy założeniu zmiany rynkowych stóp procentowych o 100 punktów bazowych w niekorzystnym kierunku (w przypadku każdej z walut jest to spadek stóp procentowych) i przy założeniu utrzymywania niezmiennego portfela w tym okresie - był umiarkowany dla pozycji w złotych, a dla pozycji w koronach czeskich, frankach szwajcarskich, dolarach amerykańskich i euro niski, w związku z niewielkim niedopasowaniem pozycji odsetkowych w tych walutach i/lub aktualnie niskim poziomem stóp rynkowych, uniemożliwiającym realizację spadku o 100 punktów bazowych. Na koniec 2013 roku wartość EaR wyniosła: dla pozycji złotych - 70,9 mln zł, we frankach szwajcarskich - 0,5 mln zł, w koronach czeskich - 4,6 mln zł, w euro - 7,2 mln zł, a w dolarach amerykańskich - 1,0 mln zł.

Poniższa tabela prezentuje potencjalny spadek dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy, przy założeniu zmiany rynkowych stóp procentowych o 100 punktów bazowych w kierunku niekorzystnym, dla każdej z walut.

w mln zł	2013				2012			
	31.12.13	średnia	maksimum	minimum	31.12.12	średnia	maksimum	minimum
PLN	70,9	50,6	116,9	6,7	90,3	38,5	101,8	0,1
USD	1,0	1,2	2,3	0,1	2,2	3,1	9,3	0,4
EUR	7,2	6,5	10,0	1,8	10,9	5,0	15,1	0,0
CHF	0,5	0,4	0,6	0,2	14,5	17,8	27,6	11,2
CZK	4,6	5,6	7,4	3,0	8,3	7,1	9,7	3,6

Pomiar ryzyka rynkowego Grupy

Zasadnicze źródło ryzyka rynkowego Grupy stanowią pozycje zajmowane przez Bank. Poniższa tabela przedstawia statystyki poziomów miar wartości zagrożonej (przy poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji) Grupy mBanku w 2013 roku dla poszczególnych podmiotów należących do Grupy, w których zidentyfikowano pozycje ryzyka rynkowego (t.j. portfeli mBanku, mBanku Hipotecznego, mLeasingu, Domu Maklerskiego mBanku) oraz w rozbiciu na wartości zagrożone odpowiadające poszczególnym głównym rodzajom ryzyka - ryzyka stóp procentowych (VaR IR), ryzyka kursów walutowych (VaR FX) i ryzyka cen akcji / wartości indeksów (VaR EQ). Wartości miar VaR na koniec 2013 roku dla mBanku prezentowane w poniższej tabeli uwzględniają pozycje DS, DFM, BM i DFS.

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	mDM
VaR IR	16 334	16 034	76	478	11
VaR FX	362	348	73	190	14
VaR EQ	5 680	5 659	0	0	66
VaR średni	17 776	17 622	108	532	64
VaR max	23 844	23 556	984	780	146
VaR min	10 668	10 840	59	214	45
31.12.2013	17 152	16 910	64	615	108

Dla porównania wartość zagrożona VaR na koniec roku 2012 na poziomie Grupy mBanku wyniosła 9 999 tys. zł, w tym dla mBanku – 9 879 tys. zł, dla mBanku Hipotecznego – 129 tys. zł, dla mLeasingu – 253 tys. zł oraz dla Domu Maklerskiego mBanku – 58 tys. zł.

12.5. Ryzyko płynności

Organizując procesy zarządzania ryzykiem płynności Bank kieruje się zasadami i wymaganiami określonymi w Uchwale KNF Nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 roku, Uchwale KNF nr 386/2008 z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia norm płynności wiążących banki oraz najlepszymi praktykami w tym zakresie, w tym w szczególności rekomendacjami KNF dotyczącymi zarządzania ryzykiem płynności (rekomendacja P).

Narzędzia i miary

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko płynności, czyli ryzyko niemożności zrealizowania, na dogodnych dla Banku warunkach i po rozsądnej cenie zobowiązań płatniczych wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych.

Ryzyko płynności, w kontekście jego źródeł, może być wynikiem czynników wewnętrznych (ryzyko reputacyjne skutkujące np. nadmiernym wycofywaniem środków przez klientów Banku, materializowanie się ryzyka kredytowego) i zewnętrznych (zawirowania i kryzysy na rynkach finansowych, ryzyko kraju, zawirowania w funkcjonowaniu systemów rozliczeniowych).

W tym celu określony jest w Banku zestaw miar ryzyka płynności, a także system limitów oraz wartości kontrolnych mających na celu zabezpieczenie płynności Banku na wypadek zaistnienia niekorzystnych warunków o charakterze wewnętrznym lub zewnętrznym. Niezależny pomiar, monitorowanie i kontrola ryzyka płynności jest realizowana przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych z częstotliwością dzienną. Głównymi miarami wykorzystywanymi na potrzeby zarządzania ryzykiem płynności w Banku są miary ANL (ang. Available Net Liquidity) oraz miary regulacyjne (M1, M2, M3, M4), a także w celach analitycznych miary LCR i NSFR. Miara ANL odzwierciedla prognozowaną lukę niedopasowania przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu pozycji aktywów, pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych Banku, a tym samym obrazuje potencjalne ryzyko braku możliwości realizacji swoich zobowiązań w określonym horyzoncie czasowym i przyjętym scenariuszu. Projekcje przepływów zgodnie z metodologią ANL, uwzględniają wystąpienie scenariuszy kryzysowych obejmujących m.in. nadmierne wycofywanie środków przez klientów Banku oraz brak możliwości upłynnienia części aktywów na skutek kryzysu zewnętrznego.

Strategia

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu odpowiedniego bufora rezerw płynnościowych adekwatnego do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i aktualnej sytuacji rynkowej.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku jest realizowane na dwóch poziomach: strategicznym, realizowanym przez odpowiednie Komitety Banku oraz operacyjnym, realizowanym przez Departament Skarbu.

System limitów ryzyka płynności bazuje przede wszystkim na określeniu dopuszczalnych poziomów luki niedopasowania w terminach miary ANL, w poszczególnych horyzontach czasowych oraz dla różnych profili ryzyka płynności (w przeliczeniu na zł dla wszystkich walut łącznie) oraz dla poszczególnych walut obcych.

Pomiar ryzyka płynności mBanku

W 2013 roku płynność Banku kształtowała się na bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w wysokiej kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miary ANL oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Niedopasowanie luki ANL w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w ciągu 2013 roku oraz miar regulacyjnych M1, M2 oraz LCR przedstawia poniższa tabela:

Miara*	2013			
	31.12.2013	średnia	maksimum	minimum
ANL 1M	7 426	10 788	13 564	7 371
ANL 1Y	6 964	9 698	12 823	5 967
M1	10 625	11 887	15 998	8 139
M2	1,58	1,72	2,29	1,30
LCR	1,87	1,92	2,82	1,43

(*) – miary ANL oraz M1 są wyrażone w mln zł, podczas gdy M2 i LCR są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

Miary pokrycia długoterminowego (M3, M4) odznaczały się wysoką stabilnością na bezpiecznym poziomie, powyżej minimum określonego przez regulatora równego 1. W szczególności M3 oscylowało w zakresie od 5,04 do 6,48 w 2013 roku, podczas gdy M4 w zakresie od 1,25 do 1,32.

Pomiar ryzyka płynności Grupy

W pomiarze ryzyka płynności na poziomie Grupy uwzględnione są mBank Hipoteczny i mLeasing. Bank monitoruje poziom ryzyka płynności w tych spółkach (począwszy od września 2013 roku w trybie dziennym) w terminach miary ANL, tak aby móc zabezpieczyć poziom płynności także na poziomie Grupy, w sytuacji wystąpienia zdarzeń niekorzystnych (kryzysowych).

Płynność Grupy w roku 2013 kształtowała się na bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w wysokiej kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miary ANL kalkulowanych na poziomie Grupy.

Niedopasowanie luki ANL w terminach do 1M oraz do 1 roku począwszy od września 2013 roku na poziomie Grupy przedstawia poniższa tabela:

w mln zł	2013			
	31.12.2013	średnia	maksimum	minimum
ANL 1M	7 754	10 043	12 126	7 694
ANL 1Y	6 110	7 897	10 320	5 712

12.6. Ryzyko operacyjne

Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank bierze pod uwagę wymogi regulacyjne. Uchwały, a także rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego (w tym zwłaszcza Rekomendacja M) stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie.

Przez ryzyko operacyjne Bank rozumie możliwość poniesienia straty, wynikającą z nieadekwatnych lub wadliwych wewnętrznych procesów, systemów, błędów lub działań podjętych przez pracownika Banku oraz ze zdarzeń zewnętrznych. W szczególności ryzyko operacyjne uwzględnia ryzyko prawne.

System kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym ze swoją klasyfikacją ról i odpowiedzialności tworzy podstawę organizacyjną, w celu umożliwienia efektywnej kontroli oraz zarządzania ryzykiem operacyjnym na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej Banku. Struktura kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje w szczególności rolę Zarządu Banku, Forum Biznesu i Ryzyka, Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, Departamentu Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem, a także

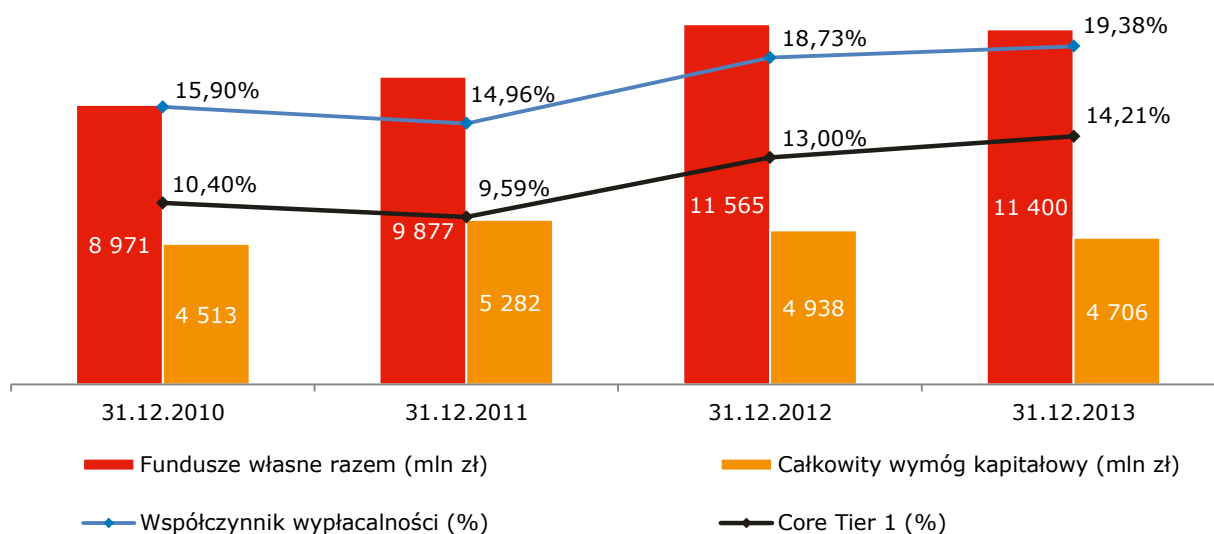
zadania osób zarządzających ryzykiem operacyjnym w poszczególnych jednostkach organizacyjnych i obszarach biznesowych Banku. Przygotowanie i koordynacja procesu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku są skupione w centralnej funkcji kontroli ryzyka operacyjnego, podczas gdy zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się w każdej jednostce organizacyjnej mBanku i w każdej ze spółek Grupy. Polega ono na identyfikacji i monitorowaniu ryzyka operacyjnego oraz podejmowaniu działań służących jego unikaniu, ograniczaniu lub jego transferze.

Nadzór nad całością procesu kontroli ryzyka operacyjnego sprawuje Rada Nadzorcza Banku poprzez Komisję ds. Ryzyka. W 2014 roku Bank planuje wdrożenie procesu Samooceny Efektywności Zarządzania Ryzykiem, który ma na celu identyfikację kluczowych ryzyk wbudowanych w procesy funkcjonujące w Banku oraz ocenę efektywności zarządzania nimi. W oparciu o wyniki Samooceny będą podejmowane działania służące optymalizacji i usprawnianiu systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.

12.7. Adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań zarządzania bilansem Banku polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. Zarząd Banku zapewnia spójność procesu zarządzania kapitałem i ryzykiem poprzez system strategii, polityk, procedur oraz limitów dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, które stanowią architekturę funkcjonującego procesu ICAAP. Ponadto, zgodnie z obowiązującą w mBanku Polityką Zarządzania Kapitałem, Bank utrzymuje optymalny poziom i strukturę funduszy własnych, zapewniając utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie wyższym niż ustawowe minimum, przy jednoczesnym zabezpieczeniu wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Banku. Cele kapitałowe Banku wyznaczone są w oparciu o wymogi regulacyjne oraz symulacje potrzeb kapitałowych na pokrycie niekorzystnych zmian w otoczeniu zewnętrznym i wewnątrz Banku.

Adekwatność kapitałowa Grupy mBanku

Polityka zarządzania kapitałem w Banku opiera się na dwóch podstawowych filarach:

- Utrzymaniu optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków (zatrzymanie zysku netto, emisja akcji, emisje obligacji podporządkowanych, itd.).
- Efektywnym wykorzystaniu istniejącego kapitału m.in. poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu oraz rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

W dniu 3 grudnia 2013 roku mBank dokonał emisji obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 mln zł i terminie wykupu w 2023 roku. W dniu 14 lutego 2014 roku Komisja Nadzoru Finansowego

Grupa mBanku S.A.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w 2013 roku

---

wyraziła zgodę na zaliczenie do kalkulacji kapitału Tier 2 Banku kwoty 500 mln zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane Banku z tytułu emisji obligacji.